

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ГЛОБАЛЬНОГО РИНКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ГЕОЕКОНОМІЧНОЇ ФРАГМЕНТАЦІЇ

У статті розглянуто закономірності цифрової трансформації глобального ринку логістичних послуг у контексті геоекономічної фрагментації світового господарства, що формується внаслідок збільшення кількості торговельних і інвестиційних обмежень, регіоналізації виробничих ланцюгів та конкуренції технологічних блоків. Метою статті є виявлення взаємозв'язку між цифровізацією логістичних послуг і геоекономічною фрагментацією та визначення наслідків цієї взаємодії для глобального ринку логістичних послуг і позицій України. Методологічну основу склали методи системного, структурно-функціонального та порівняльного аналізу, а також інституційний підхід до оцінки впливу регуляторних обмежень на конфігурацію ланцюгів постачання. Емпіричну базу сформували офіційні статистичні дані Світового банку (Logistics Performance Index 2023), Світової організації торгівлі (World Trade Report 2024 та дані щодо цифрово поставлених послуг), Міжнародного валютного фонду (SDN/2023/001) та академічні джерела за 2023–2025 рр. У дослідженні встановлено, що цифровізація і фрагментація діють як взаємопов'язані, але не симетричні сили: перша знижує транзакційні витрати і ущільнює міжкордонні логістичні зв'язки, тоді як друга підвищує адміністративні бар'єри і реструктурує географію цих зв'язків. Запропоновано класифікацію проявів геоекономічної фрагментації у логістиці за п'ятьма групами механізмів (тарифні і нетарифні обмеження, інвестиційні обмеження, технологічний контроль експорту, реструктуризація ланцюгів за принципами nearshoring і friendshoring, фінансові обмеження і санкції) та обґрунтовано напрями адаптації логістичного сектору України до нової конфігурації світового ринку. Практичні рекомендації передбачають інтеграцію цифрових інструментів (TMS, WMS, блокчейн, ШІ-прогнозування) у національну логістичну інфраструктуру, диверсифікацію мультимодальних коридорів у напрямі ЄС як партнера всередині блоку та розвиток компетенцій логістичного персоналу відповідно до вимог одночасно цифрового і фрагментованого глобального ринку.

Ключові слова: логістичні послуги, цифрова трансформація, геоекономічна фрагментація, глобальні ланцюги постачання, регіоналізація, конкурентоспроможність, Logistics Performance Index, Індустрія 4.0.